

Jaarthema 2012: Vrijheid geef je door

In 2012 stelt het Nationaal Comité het thema Vrijheid geef je door centraal. Hiermee vraagt het comité aandacht voor herdenken en vieren in diverse generaties. De komende periode zal dit themadossier aangevuld worden met een uitgebreide thematekst over het jaarthema, die u als inspiratie kunt gebruiken bij het inrichten van uw herdenking of viering. Ook zullen verschillende gastschrijvers op het jaarthema reageren.

Iedere generatie heeft eigen markeringspunten als het gaat om vrijheid. De generatie die de Tweede Wereldoorlog heeft meegemaakt, heeft een andere emotie bij en geeft een andere betekenis aan het begrip 'vrijheid' dan iemand die geboren is in de jaren zestig of in de jaren negentig van de vorige eeuw. Voor naoorlogse generaties zijn bijvoorbeeld de val van de dictaturen in Griekenland en Spanje, de Praagse lente, de val van de enclave Srebrenica, de val van de Berlijnse muur, de oorlog in Irak of Afghanistan of de vrijlating van Nelson Mandela vormende herinneringen. De beleving van vrijheid is tijd- en plaatsgebonden: voor iemand die de Arabische lente meemaakt is vrijheid anders dan voor iemand die in Nederland opgroeit. Met het thema 'Vrijheid geef je door' nodigt het Nationaal Comité iedereen uit om stil te staan bij het feit dat iedere generatie, afhankelijk van in welk land je leeft, andere referentiepunten kent die bewust en onbewust ideeën en idealen van vrijheid vormen. Elke generatie geeft op basis van die ervaring andere ideeën over vrijheid door aan de volgende.

Over de Tweede Wereldoorlog zijn veel publicaties, films en documentaires verschenen. Maar over de tegenhanger van oorlog, vrijheid, veel minder. De Tweede Wereldoorlog is van de eerste generatie, terwijl vrijheid van alle generaties is. Het comité wil de komende jaren aandacht vragen voor de vrijheid zoals die van generatie op generatie wordt doorgegeven.

De generatie die de Tweede Wereldoorlog zelf bewust meemaakte, heeft een sterke persoonlijke betrokkenheid bij de Tweede Wereldoorlog. Dat geldt in het bijzonder voor de eerste generatie van oorlogs-getroffenen en hun familie. Het is begrijpelijk dat deze generatie vindt dat de Tweede Wereldoorlog centraal moet staan bij de Nationale Herdenking. Nog slechts 0,5% van de bevolking heeft de Tweede Wereldoorlog als volwassene meegemaakt, een steeds groter wordende groep heeft geen persoonlijke ervaring of herinnering aan deze periode van onvrijheid. Uit het Nationaal Vrijheidsonderzoek van het Nationaal Comité komt naar voren dat de naoorlogse generatie wel grote waarde hecht aan herdenken en vieren, maar gedreven vanuit een maatschappelijke betrokkenheid bij oorlog en (on)vrijheid. Deze naoorlogse generatie legt eerder een relatie met actuele oorlogen en conflicten in de wereld.

4 en 5 mei zijn als data van bezinning en bevrijding stevig in de samenleving verankerd, maar we kunnen er niet zondermeer van uit gaan dat de generatie van persoonlijk betrokkenen automatisch wordt opgevolgd door een generatie die zich maatschappelijk betrokken voelt. Het Nationaal Comité ziet het als zijn opdracht om betekenis te geven aan herdenken en vieren voor alle mensen in Nederland en wil bruggen slaan tussen die persoonlijke en maatschappelijke betrokkenheid.